Zaliczenie

Kolokwium

Na ostatnich zajęciach będzie zerówka

Aktywność pomaga w ocenie, brak nieobecności również

Literatura (możemy używać dowolnego podręcznika do historii powszechnej)

Starożytny Rzym Jaczynowska, - reformy dioklecjana, konstantyna z czego wynikały jak się rozwijały, chrześcijaństwo i kościół

Dzieje Bizancjum Georg Ostrogorski

Aleksander Gemacht

Vademecum historyka __

Książki pomocnicze

Świat Bizancjum Cesarstwo wschodniorzymskie (tom 1 i 2)

Cyril Mango Historia bizancjum

Kształtowanie średniowiecza Adam Bieniek

Od prasłowian do polaków

Wyjaśnij pojęcia, terminy

Podaj daty

musi być wyznacznik chronologiczny

Przedstaw postać - wiek, kim była

Justynian, herakliusz, ikonoklazm, druga połowa wieku XI, bazyli II, komnenowie - z takich wielkich tematów mogą być tematy opisowe, (wojny justyniana, znaczenie dziejowe herakliusza)

Będą tylko najważniejsze fakty podstawowe, nie będziemy szukać jakiś szczegółów

Z tych początkowych mogą być opisówki

Z końcowych zajęć kilka dat

476 n.e.

(Długi) późny antyk (od III w. aż do początku X w.) potem skok do Cesarstwa wschodniego (rozpoczniemy od Justyniana).

Turlanie 1: Dioklecjan

Diecezja - duży okrąg administracyjny

Kwestor - przyboczny prawnik cesarza

284 - poczatek rzadów dioklecjana

Jego osiągnięcia

- 1. Zakończył kryzys III w
- 2. Eksperyment jak zapamiętali go jemu współcześni (nie chrześcijanie)? Ten który pierwszy przyjął purpurowe szaty/trzewiki. "Przeszedł do porządku dziennego i pokazał jaka przepaść dzieli cesarza od zwykłych ludzi.
- 3. Przez chrześcijan zapamiętany jako prześladowca i stąd znamy jego faktyczne reformy
- 4. Był uzurpatorem (nie było konstytucji rzymu legalnym cesarzem był ten którego popierało wojsko, senat, i lud.) Był cesarz karus, miał synów ci jakoś dziwnie umarli. Jego syn karus poprowadził wyprawę na wschód ale pycha go zjadła i trafił go piorun. Jakiś plot ogromny przez co Diokles został ogłoszony cesarzem.
- 5. Maksymiana wyniósł do godności cesarskiej, ponieważ stwierdził, że jeden człowiek nie może zarządzać imperium.
- 6. Jeszcze potem pojawia się Galeriusz i Konstancjusz. Tworzy się system Tetrarchii który miał się skończyć abdykacją augustów na rzecz cezarów.
- 7. Wyniesienie wzieło się z tego, że chciał przejąć autorytet nad armią. Częste bunty spowodowane zwycięstwami armii były zagrożeniem dla panującego.
- 8. Laktyncjusz zarzuca mu manie budowania wiążemy z dioklecjanem odbudowe limesku wzrosła liczba wojska (badacze wskazują że osiągnęła do 1% populacji 435 tys).
- 9. Ukochał Nikomedię bo tam go ogłoszono cesarzem i coś tam wybudował (chyba termy jakieś). Ogólnie budował z kamienia fortyfikacje wszędzie. Nie udało mu się ale pokazał gdzie jest Limes 10. Za jego czasów spisywano kodeksy prawne,
- 11. Przeprowadził reformę administracyjną prowincje wyższego i niższego rzędu ?chciał wydusić pieniądze? nie mam pojęcia co brat ma na myśli tutaj. Wielkie wojny doprowadziły do poważnego kryzysu finansowego. Wszystko przeszło na gospodarkę naturalną Septimus wprowadzi podatek na armię z natury. To tworzyło dużo spichrzy od których zależne było wojsko. Spichrze te potrzebowały urzędników. Dawniej namiestnikowi podlegały miasta. Obserwujemy że coraz więcej urzędników wyręcza namiestnika w zarządzaniu.
- 12. Nawiązywał do starożytnego panteonu, Boga jowisza pokazywał że cesarz ma kontakt z bogami. Każdy rodzaj urzędu nazywany jest "militia" czyli służba. Cingulum czyli pas wyróżnia urzędnika.
- 13. Prowincje podzielono na ?preafefa? zarządzał nią prefekt. Jeśli w jakimś mieście był prefekt, to nie było wikariusza. Od II poł IV w prefektury były stałe, terytorialne Prefektury: Wschód, Iliria, Italia, Galia. zarządzają nimi prefekci.
- 14. Diecezja jednostka administracyjna obejmuja kilkanaście prowincji.
- 15. Reforma systemu podatkowego wprowadził system podatku od ziemi indykcja proces odnowienia tych dokumentów podatkowych.
- 16. Nie udało mu się wypuścić pełnowartościowego pieniądza edykt o cenach maksymalnych.
- 17. Abdykował i zmusił do abdykacji Maksymiana (albo ze starości, albo z nacisków Galeriusza)

Druga Tetrarchia

Cesarzy awansują - nowi Sewer i Maklencjusz

Galeriusz dokonał wtedy unifikacji - zrównał z innymi miejscami imperium. Bunt.

Galeriusz po śmierci Sewera obległ Rzym i spustoszył Italię. Wyniósł Licyniusza i mianował go augustem. Maksymian pozyskał Konstantyna mariażem. Wojny domowe które zakończą się w 312.

Konstantyn

- 1. Tetrarchia to teraz typowa rodzina
- 2. 330 założył Konstantynopol
- 3. Znowu porządek administracyjny polegał na oddzieleniu władzy cywilnej od wojskowej Na czele armii stoi dwóch magistrum militium, Komesi też.
- 4. Gwardie pretoriańskie zostały rozwiązane, zostaje prefekt pretorium jako najwyższy urzędnik cywilny rządził vice sacre czyli nie było apelacji do cesarza.
- 5. Pojawia się gwardia ?protectores et domestici? 12 scholae po 500 żołnierzy. Ten system trwa do połowy wieku IV, potem pojawia się gwardia candidati. potem jakaś excugitów.
- 6. Powstają najwyzsi urzędnicy administracji dworskiej. Najważniejszy to był Magister oficiorum. Komes Sacrolum __ on zajmował się wszystkim co związane z kruszcem. Komes rei private komes od rzeczy prywatnych. Kwestor prawnik, przygotowywał konstytucje dla cesarza. Prepositus sacrum __ prepozytor świętej sypialni, zwykle eunuch dozorował część domową. Narada w consistorze.
- 7. Budował jeszcze więcej, wojska było jeszcze więcej i wystarczyło mu na to pieniędzy. Poprzez adopcje chrześcijaństwa zamykał stare świątynie to były grosze, tak naprawdę wprowadził ogromny ucisk podatkowy. Fenonem polega na tym, że produkował prawie z czystego złota, funt rzymski 327g. Oczywiście bito solidy, połowki solidów. Dopiero pod koniec wieku V anastazjusz przeprowadzi reforme pieniądza brązowego. Rządził on też w okresie pomyślnym. Wszyscy płacili senat, nawet senat. Podatek w złocie płacony 4 razy. Przywiązanie tych którzy mieszkali w miastach (kurialów) do stanowisk. Przywiązanie kolonów do ziemi. Niewolnictwo niby znika ale ludzie są przywiązani do ziemi.

8. wyodrębnił z armii comitatenses.

Turlanie 2: Konstantyn

Rzymianie byli bardzo konserwatywni, Chrześcijaństwo było zabobonem żydowskim - tolerowali ich bo była to stara religia. W skali ogólnopaństwowej rzym nie wypowiadał się na temat chrześcijan. Prześladowania miały lokalny charakter. Cesarz Decjusz po raz pierwszy zażądał aby oddawali cześć bogom. Za Waleriana uderzono w strukturę organizacyjną (w kościoły). 260 edykt o tolerancji religijnej - "mały pokój". Galeriusz w 311 wydał edykt tolerancyjny. W tym czasie trwała wojna domowa. Nie wiemy ilu było chrześcijan. Najwięcej chrześcijan było tam gdzie byli żydzi. Koniec prześladowań i Konstantyn jest ważny. Zosimos z VI w. - Konstantyn kazał zabić syna skurwysyna a potem żonę przez co przeszedł na chrześcijaństwo. Nie należy odrzucać doniesień o osobistych aspektach religijności

Konstantyna. Kościół wyszedł z podziemia. Pojawiły się konstytuty cesarskie gdzie zwraca się wszystko kościołowi co zabrane, pojawiły się przywileje dla kleru - Konstantyn działał na korzyść kościoła. Gmina (nie diecezja bo tak) w II wieku kształtuje się urząd biskupa. Otaczali go prezbiterzy diakoni itd. Kwestia wielkanocy. Czy chrzest który udzielono tym którzy później zostali heretykami jest nadal ważny? Początki synodów - zgromadzeń biskupów. Potwierdzone w kanonach soboru nicejskiego - "zasada akomodacji" - przystosowanie struktur kościelnych do struktur państwowych. Ustalono tak, aby w mieście nie było więcej niż jeden biskup. W nicei ustalono że biskup miasta będzie metropolitą i będzie przewodził lokalnej strukturze. Pojawia się problem herezji. Kościół stanął na stanowisku że należy przebaczać tym zdrajcom. Kwestia Donatyzmu. Zwołano jeden synod w Rzymie a donatyści tego nie uznali. Konstantym się zaangażował, zwołał kolejny synod - dalej nic. Cesarz postanowił użyć wojska - nie przyniosło to rezultatów. Spór był co do zasady nie do rozstrzygnięcia. 324 Konstantyn pokonał Licyniusza i zajął wschód. Na wschodzie był Arianizm. Sobór nicejski 325 nauczony doświadczeniem z Afryki. Cesarz nie włączył się do obrad - rozstrzygnięcie powinno pochodzić od biskupów. Kościół nie ma aparatu do wykonywania swoich postanowień. Mamy kredo nicejskie. Precedens: biskupi ustalają - przychodzą do cesarza a ten wystawia prawo państwowe i ci którzy się nie podporządkują będą mieli do czynienia z namiestnikiem prowincji. Lex/nomos i canon czyli prawo kościoła/wewnętrzne.

Gminy - na czele stoi biskup (mógł być nim każdy). Problem jest kiedy biskup ma żonę - wtedy musi odesłać ją do klasztoru. Synod lokalny w sertyce - tam postanowiono że wolno się odwoływać do biskupa rzymu. To synod lokalny ale jego postanowienie będzie szanowane powszechnie. Założenia były bardzo słuszne ale problem był ludzki?

Arianizm - czy chrystus był od zawsze? Według Ariusza nie. Synowie konstantyna przesadzili. Organizował bez przerwy jakieś synody i chciał zmusić do przyjęcia arianizmu. Co ważnego wydarzyło się na soborze konstantynopolitańskim - ustalono że biskup konstantynopolu ma mieć drugie miejsce. Rzym w odpowiedzi na to będzie głosił tradycję apostolską odwołując się do Piotra.

Kartagina - kościół afrykański nie uznawał postanowień Nicei. ?Tesalonika? - Tamtejszy biskup będzie tylko przedstawicielem papieża. Efez, Herakleja, Cyralea - w chalcedonie dopiero poddano te trzy kościoły konstantynopolowi. 431 na soborze w Efezie doszło do wielkiej awantury - bp. antiochii chciał biskupów cypru - ustalono że jeśli jakiś porządek w kościele istnieje od 30 lat to nie wolno go zmienić. Autokefaria - bp. nie podlega patriarchom.

Św. Augustyn - był z miasta które nic nie znaczyło ale on był wielki.

Kościół Afrykański był bardzo anarchiczny - zakaz apelacji za morze.

Sobór w Efezie - potępienie Nestora, i ?miafizytów? i rola matki boskiej. 433 Teodozjusz zwołał sobór do Efezu. Leon wielki nie uznał soboru, bo wygrał tam kościół Aleksandrii. Leon chciał wymusić decyzję cesarską. Teodozjusz zmarł. Nowy cesarz zwołał nowy sobór gdzie potępiono monofizytyzm. Chalcedon nie został przyjęty na znacznej części wschodu, szczególnie w Egipcie. Pojawi się rzecz niespotykana wcześniej - w jednym mieście będzie mógł być więcej niż jeden biskup. Doszło do takiej strasznej rzeczy jak uchylenie soboru efeskiego drugiego. W momencie wyboru biskup wysyłał swoje wyznanie wiary do biskupów. Jeśli im się nie podobało to był problem.

Jesteśmy umówieni na czas następny wędrówka ludów a potem przejdziemy do justyniana.

Turlanie 3: Wędrówka ludów

Wędrówka ludów to migracje wywołane przez hunów

Wojny markomańskie

Rzymianie zauważali III w. zauważyli że germanie mają wiele królów - niektórzy byli z urodzenia inni z męstwa

- 1. Alamanowie
- 2. Goci
- 3. Frankowie

Rzym też w III w. ustępuje niektóre tereny (ewakuacja dacji, ustąpili tereny alamanom)

Barbarzyńcy niszczyli ziemie - pojawiają się prawa które pozwalają zająć ziemię przez "zasiedzenie"

Konstantyn zbudował sobie most na dunaju prawdopodobnie aby walczyć z gotami.

Ostatnim "wojskowym" cesarzem byl Walentynian III

Walens był arianinem i zawodowym żołnierzem. Rozpoczął wojnę z gotami, po czym trzy lata życia spędził na Dunaju. Miał pecha i doszło do powodzi ale zawarł z nimi układ.

Najlepsze odziały zostały zmasakrowane pod Adrianopolem

Goci rozlewają się na terenach, ale nie potrafią zdobywać miast (bardzo łatwo było zagłodzić gotów)

Teodozjusz zostaje ogłoszony cesarzem

382 układ z barbarzyńcami:

- 1. zostają na terenach cesarstwa
- 2. są zwolnieni z podatku
- 3. mają dostarczać żołnierzy

Teodozjusz zrobił rzecz straszną - nie wiedział jaką ma wizję na sukcesję

Izauryjczycy - lud który dostarczał sporo dobrych żołnierzy.

Turlanie 4: Justynian

Justynian

Fundamentem teodoryka było stworzenie sojuszy przeciw cesarstwu i frankami

Schizma akacjańska 482

523 - childeryk zamordowal czyjąż żonę i teodoryk się wściekł

525 - ummiera teodoryk wielki, zostawia atalaryka i amalasunte

532 - pokój wieczysty z persami

Bucelariusz - żołnierz prywatny

Jan z Kapadocji - prefekt pretorium był krytyczny wobec wyprawy z 533

Co pomogło wyprawie?

Bunt na sardyni?

Pomoc ostrogotów?

dywersja na granicy egiptu, libii

Nikt nie miał czasu aby ktoś mógł zareagować

Bitwa pod decimum i tricamarum

Gelimer poddał się,

534 - triumf z gelimerem

532 - powstanie nika - połączyły się demy zielonych i niebieskich. Wojsko nie chciało tez działać, czekali na to kto wygra.

Mundus przez przypadek był w konsatntynopolu, wziął i pomordował ludzi na hipodromie.

Justynian nie był na początku tym wielkim cesarzem.

Osobiście Justynian był bardzo pobożny.

Justynian był bardzo przystępny.

Wysłał posłów do teodahata, aby zrezygnowal z władzy. Wysłał też Belisariusza.

Pod salomą ginie mundus. - justynian cofa posłów

Belisariusz atakuję italie, w międzyczasie ostrogoci pozbyli się teodahata - Vitiges.

Vitiges posłubił matasunte i dogadał się z frankami

Frankowie włączyli się do wojny.

Teodergrag z metzu - merowing jakiś, najechał na italię.

Witiges chciał się doogadać, belisariusz podobno obiecał że zostanie cesarzem na zachodzie ale jak został wpuszczony to pojmał witigesa i ruszył do konstatynpola. Ale nie dokończył pacyfikacji italii. 540 chosores złamał wieczny pokój.

540 Chosores Ziamar Wieczny pokoj.

popełnił błąd. Wandalowie zniszcyli wszystkie fortyfikacje w Afryce, Justynian odwołał fundusze dla armii w afrycę. Cały szereg buntów w afrycę. To wszystko powtarza się w Italii.

Co do zasady w 545 mamy z persją spokój

544 - sankcja pragmatyczna - akt prawny regulował związki w italii. Wszystko po witigesie było bezprawne.

562 - koniec podbojów italii.

542 - wielka zaraza

prokopiusz chwali bizantyjskich łuczników, rekrutowanych z hunów.

Zdrada stanu byla sądzona przez specjalnych urzedników, w republice zajmował się tym senat.

w 186 senat wydaje przeciwko czcicielom bahusa - specjalny trybunał który rządzi te wszystkie przestępstwa

Senat był jedyną instytucją która mogła się zebrać w każdej chwili. - Katon młodszy przemawiał od świtu do zmierzchu.

Na raz następny Jordanes, Prokopiusz z cezareri oraz awarowie.

Turlanie 5: Jordanes, Prokopiusz z cezareri oraz awarowie i antowie ale tak naprawdę to justynian

Digesta - przejrzano pisma jurystów i wybrano te najważniejsze.

Instytucje - podręcznik do szkolenia prawników

Nowele - nowe prawa.

Dekrety teraz papieża, kiedyś cesarzy rzymskich

Kodeks nie zachował się w pełni? Nie mamy chyba dokumentów pełnych? Część z nich to narracje część z nich to disitio?

Justynian dążył do tego żeby ułatwić ludziom dostęp do sądu.

Suplika - prośba do cesarza

Likwidował diecezję - została prowincja i prefektura. Potem przywrócił jednak wikariuszy. Dążył do tego żeby jak najbardziej uprościć działanie administracji.

Magister militum nie ma nic do cywilni urzędnicy nie mieli nic do wojskowych. Potem wypracowano, że żołnierzy można posądzać do sądów cywilnych tylko w sprawach podatku.

Privilegium fori - wyłączeni spod sądownictwa normalnego

Justynian często zmieniał prawo - urzędnicy bali się podejmować decyzję bo mogli stać się przedmiotem skarbi.

był bardzo otwarty - ale i tak ich np usuwał z urzędów

Chciał też "zaprowadzić porządek"

Prześladował ich tylko w syrii, nie nad eufratem żeby nie uciekli do egiptu

Wszędzie gdzie sie dało usuwał biskupów - zekał aż umrze monofizycki i na ich miejsce powołał ortodoksów.

Utrwalenie się podziału chalcedończyków i monofizytów - będzie dwóch biskupów w jednym mieści

Czy justynian wiedział o tym co robiła teodora?

553 - Konstantynopol II - piąty sobó

Papież gelazy mówił że władza jest podzielona na cesarską i płańską.

Papież silweriusz usunięty na rzecz

Wigiliusz zaproszony do

Trzy rodziały oskarożono o nestorianizm

Lud się zaczął zbierać - doszło do zamieszek.

Justynian oskrażał lud o grzeszenie, głównie o homoseksualizm D:

Wszystkich przeciwników starał się eliminować

Konstatynopol II to kontyuacja Chalcedonu

Jordanes i prokopiusz z cezarei piszą o słowianach -

Jordanes napisał o tym że dawniej byli nazywani wenedami: podział na wenedów, antów, i

Badacze teraz doszukują informacji o słowianach w wenedach.

Skoro byli takim potężnym ludem, to czemu nikt wczesniej o nich nie pisał?

Słowianie bardzo późno się zróżnicowali językowo

558 - awarowie

Lud przybył ze wschodu o jakimś tajemiczym pochodzeniu.

Turlanie 6:

Turlanie 7: Ikonoklazm

Ruch religijny zapoczątkowany przez Leona III (początkowo ruch czysto religijny) który trwal do 843. W czasie rozwoju nabrał wymiary społecznego.

Ikonodulowie - niewolnicy ikon

Leon III zobaczył wybuch podowdnego wulkanu.

zaczyna 726 albo 730 rok

Papiestwo za żadną cenę nie chciało zerwać z konstatynopolem i nie chcieli przyjąć ikonoklazmu

Exarcha reezydował w rawennie. Więc aby podkopać papieża biskupa rawenny wyjęto spod jurysdykcji rzymu.

Monoteletyzm i nawiązano komunię między rzymem i konstatynopolem.

Justynian II - ostatni przedstawiciel dynastii heraklańskiej

710 - ostatnia wizyta papieża w konstatynopolu

Ciągłe zmiany na tronie a od lat 90 arabowie zaczynają atakować

730 - depozycja partiarchy. Nie ma śladów wyraźnych, że cesarz ogłosił nową konstytucję.

741 - okazuje się żę cesarstwo nie ma już uscisku arabów.

Konstantyn V

Papiestwo było zagrożone przez longobardów

Frankowie walczyli z arabami i dlatego nie mogli się spiknąć a karol młot w ogóle zrobił reformę armii kosztem kościoła każdy grał w własną grę.

Słynne poselstwo i sojusz papieża z frankami. Dopiero wtedy konstantyn zwołał sobór

754 - koniec nadzieji na porozumienie - sobór w hierei - odcina się od zachodu.

Pomazanie się wtedy pojawiło.

reipsoklazm

walka z matką chrystusa

Rozwinął kult eucharystii.

prześladowano mnichów - były majątki do przejęcia.

Nagle umiera konstantyny V

Leon IV panował tylko 5 lat, dołożył wszelkich starań aby władzę przejał jego syn a nie jego stryjowie.

Sobór nicejski II - 787

Irena działała bardzo przemyślnie - zmieniła patriarchę, nawiązała kontakt z rzymem,

Karol docisnął ich a z drugiej storny mamy haruna rashida

Od początków rządów ireny mamy wojnę na wschodzie.

Po nicei popsuły się związki karola wielkiego z ireną. Wcześniej planowano nawet małżeństwo.

Nie chciał się wziązać z bizancjum na pozycji gorszego. Alquin podkręca karola

Co pisała Irena do Charona.

Konstantyn VI - kosza

Spisek i oślepienie

Ernst kissinger zająl się ikonoklazmem. Zobaczył jaka była praktyka.

Za justyniana jest wzorst sztuki i multu matki boskiej a w VII wiek po soborze mamy synod intrullo. Ani sobór konstatynopol anai nie przyjeły kanonu a justynian II swołał specjalny syndo i uchawlili 102 kanony. Napisano tam, że można wyobrażać chrystusa w postaci męższczyzny. I jak tłumaczy się ikonoklazm? To spóźniona reakcja na rozwój kultów obrazów. Na soborze potępienie herezjatów. Tomasz z klaudupolis. Oni pisali, że są oburzeni praktykami wśród wiernych.

Pojawiły się legendy o wyobrażeniach nie zrobionych ludzką ręką. Gdyby chodziło o biskupów.

Turlanie 8: Schizma fojańska

Konstattyn VI porzucił małżonkę

Irena otoczyła się eunochami

Papież uznaje cesarski tron bizantyjski za opróżniony

Translatio imperii/renovatio imperii - albo przeniesienie albo renowacja cesarstwa

donatio constantini - donacja konstatyna - kościół przenosi podległość z cesarza do franków.

Leon był ostatnim człowiekiem od którego karol oczekiwał jakiejś donacji/protekcji

788 - wziął jeńców po czym ich wypuścił i oni uświadomili bizancjum co się dzieję.

Wyniesiono do godności cesarza Nikefora.

Teofanes nienawidzł Nikefora bardziej niż konstatyna

W marcu 809 władzę przejmuje*

Ma do czynienia z buntami, rebeliami i w ogóle.

796 kończy się wojna z awarami.

798 zostaje powalane abp. salzburga

W walkach zginął cesarz, Staurakios został ranny

Starakios, syn Nikefora

Imię przejmuje Michał Rangabe, jego szwagier

Umarł patriarcha tarazjusz, na jego miejsce wszedł Nikefo (autor dwóch dzieł historycznych)

Krum zaczął celebrować swoje zwycięstwo - nie ścigał wrogów.

Kapłan Józef

Bardzo niespokojnie czasy,

Cesarz wysłał poselstwo do bizancjum

Pierwsze inscenizacje - zgromadzenia przy grobie kosntatyna V i jakieś gadanie że cesarzu wstań i pokonaj bułgarów.

Bułgarzy celebrowali swoje pogańskie zwyczaje.

815 - początek drugiego ikonoklazmu - depozycja patriarchy nikefora, odbywa się synod i zakazuje się ikon. Tym razem nie na wizji na żaden sobór. (ikonoklazm również skończy się synodem)

Krum zmarł, bułgarzy się skończyli.

Po Leonie V był Michał II Amoryjczyk

Bunt Tomasza Słowianina.

Było ważne, że Tomasz Słowianin szukał poparcia u Arabów.

Podczas drugiego ikonoklazmu nie było dużych represji

Teofil będzie nawiedzony

Huramici nawiązył do masamitów chcieli poprawić swój los i w ogóle.

Babak był ich wodzem zniszcył dużo wojsk kalifackich.

Lata 30 rzeczywiście przyniosły zmianę, Teofil rozpoczął

Bitwa pod ?dazinom?

Kryzys w kalifacie - nie ma takiej sytuacji że cesartwo walczy z całym kalifatem, tylko z pogranicznymi emirami.

Śmierć teolfia powoduje regencję, władze przejmuje. Sytuacja taka jak za teodozjusza, nie wydawano ich zamąż żeby nikt nie uzurpował.

Metody - Synod i bizancjum znowu zmienia politykę w stosunku do świętych wizernuków.

Wewnętrzy konflikt wewnątrz ikonodulów

Studyci -

Cesarzowa po śmierci metodego dokonała kolejnego wyboru - ignacy.

Rządy michała III zwanego pijakiem.

Eudoksja ingerina - najsłynniejsza kobieta w bizancjum?

Początek schizmy focjańskiej - ignacy był bardzo lojalny. Ignacy zostaje usunięty

Cesarzowej się bardas pozbył

Focjusz napisał dzieło biblioteka - czyli streszczenie książek których czytał

Był kiepskim politykiem.

Focjusz wdał się w konflikt z mikołajem - przyczepił się tego, czy usunięcie patriarchy było legalne

Synod w konstatynopolu - Legatom bardzo imponowano gdy ich szanowano, sprowadzono na przesłuchanie i w ogóle ale uznali że wszystko jest w porządku. Jak wrócili to papież ich usunał i ogłosił depozycję Focjusza.

Focjusz się odgryzł, pisał listy do patriarchów, zwołał synod w konstatynopolu, eksokomunikował mikołaja, ofiarowa ludwikowi II koronę cesarską.

Pogranicze z arabami i pauliniami nie z samym kalifatem

864 - bułgaria przyjmuje chrzest.

Pojawiają się rusowie (najprościej mówiąc szwedzi)

863 - pierwsza inwazja szwedów

Konstantyn i metody (dopiero umierając przyjmie imię cyryl)

Tam nie było biskupa. Zagrywka po to żeby się pozbyć konstantyna.

Stworzyli Głagolicę.

Cyrylica - pismo oprate o pismo greckie a dodali do nich niektóre słowiańskie dzwięki, przypisywano je uczniom.

Mieli relikwie świętego klemensa papieża.

Żywoty metodego i konstatyna były pisane przez ich uczniów - nie mamy nic po grecku.

W żywocie metodego jest info że pod koniec życia udał się do kosntatynpola.

Cyryl miał być hartofylaksem. Synkleos.

Focjusz pogodził się z ignacym i go kanonizował po jego śmierci

Turlanie 9: Bazyli i zgromadzenia biskupów

ostastnie wielkie zgromadzeni

869-870 - antyfocjański - unieważniono focjusza jako partiarchę

879-880 - focjański - anulowano poprzednie wykluczenie focjusza

Po nich nie mamy już żadnych soborów w kościele powszechnym

Po konkordacie w wormacji 1122 w 1123 odbędzie się pierwszy sobór z nowego rytmu - z isnpiracji papieskiej.

Synod endemusa - synod nieustający. Patriarcha był ciągle w konsatntynopolu i biskupi rozpatrywali wszystkie sprawy

Focjusz rzucił papiestwu wyzwanie (chleb, celibat, filoque). Był tym, który ostatecznie zakończył ikonoklazm i powrócił do kultu matki boskiej. Podnosił autorytet biskupów. Autorytet partiarchy był tak wielki, że zaczął zagrażać cesarzowi.

Leon Vi wprowadzil "Bazyliki" i "prochiron"

886 - leon depopnował focjusza.

Leon VI powołał brata na partriarchę

Bazyli I

Leon VI

Zasada ekonomii w kościele wschodnim - po fakcie okazujemy miłosierdzie i łaskę

Bazyli II był synem Romana II

Zbuntował się nikefor Fokas - gdy wojska fokasa zajęły konsattynpol doszło do porozumienia

Teofano zmienia front. - jan tzimiskes

Nikefor Fokas - 961 zdobycie krety. Miał tendencje ascetyczne, był opiekunem atanazego atenity.

Fokas zaczął psuć monetę

Słynna nowela w której wystąpił przeciwko instytucjom kościelnym.

Nikefor nie był lubiany w mieście

Podniósł wartość działki do 12 funtów - potrzebował najemnych żołnierzy

patrarcha kazał uchylić nowelę fokasa

Koronacja Ottona I - fokas ośmiesza posłów niemieckich

Po tych sukcesach wyniszczył bułgarię.

Piotr otrzymał za małżonkę krzysztofa lekapena

Bułgaria znalazła się wstanie bezwładu i rozkładu

Fokas nie dał bułgarom daniny, poniżył ich a nie chciał wojny z nimi. Zaprosił światosława i rusów.

Komitopulowie

76-85 -

po 85 osobiste rządy bazylego

989 - koniec wojny domowej

Drużyna ruska w konstatynopolu.

1018 - koniec wojny z bułgarią

Gnębił możnych podatkami

Epoka bazylego nie może postrzegana jako epogeum potegi, to bylo jego ego.

Zostawił wielkie rezerwy finansowe.

Gdy pokonał bułgarię to jej nie uciskał.

Turalnie 10: ocena bazylego i wyzwania XXI w.

1055 - twirkil bej događuje się z kalifem - początek sułtanatu seldżuków

1025 - śmierć bazylego II

Jego córka poślubiła romana argerosa

Maniakes

Dokręcono śrubę za michała IV. Wiele arystokratów poszło na wygnanie.

Doszlo do powstania ludowego w konsatntynopolu

43 bunt maniakesa

43 - ostatnia wyprawa waregów

839 - annales betinale do ludwika przybywają rusowie (zidentyfikowani jako szwedzi)

Warag - ogólnie mieszkańcy skandynawi

Po tym momencie waragowie nie są rekrutowani do gwardii wareskich. One nadal są ale rekrutowani są inni ludzie do nich. Kolejnym wyzwaniem był bunt maniakesa

45 pieczyngowie się pokłócili - kegen rzucził wyzwanie tyrachowi. Kegen przegrał. Przeszedł przez dunaj i polecono mu ochronę

48 - wielkie uderzenie pieczyngów na bałkanach

Otoczono pieczyngów i zwołano naradę wojenną. Osiedlono ich. Powstało coś na zasadzie niezależnego państwa pieczyngów.

Od tamtej pory nie odegrali już żadnej roli Konstantyn wpadł na pomysł - gildię rzemyślniczą chciał przyjać do senatu i dał im pensję.

Żeby zredukować wydatki zmniejszył wydatki na wojska.

Normanowie przybywali do sycyli jako pielgrzymowie

Henryk III - cezaropapizm bo wybiera sobie papieża

tradycja darowizny konstatyna była wykorzystywana. Skoro papież ma być tym najwyżej umocowany na zachozdie to czemu nie biskup konstatynpola.

Konstantyn usprawnił administrację

Crites - zarządcca prowincji

Zrobił też gruntowną reformę ziemi państwowej

Synod w meflie 1059 - normanowie stają się lennikami papieża

Dwa stronnictwa - arystokracja stoleczna i arystokracja wojskowa

Umiera zoe, umiera konstattyn IX, teodora powraca 56.

Uzurpacja izaaka komnena.

Konstatyn Dukas miał za żonę córkę patriarchy

1071 - bitwa pod Manzikertem

Alp-Arslan miał wroga tylko w fatymidach

Zpowoduje wielką wojnę domową

1078 - uzurpacja nikefora botaniatesa

Turlanie 11: Aleksy Komnen, Manunel Komnen (pamiętajcie o wenecji)

moje ultra crazy notaki po raz pierwszy przyjdę przygotowany

Alexy Komnen od początku spierał się z normanami, pięczygami, i seldzukami

Azja mniejsza była stracona.

Normanowie chcieli zająch dyrachium.

Wencjanie chceli mu pomóc ponieważ był gwarantem wolności ich akcji na adriatyku

Bizancjum nie miało innej floty za bardzo

Kluczowy tutaj jest robert guiscard

Dalmacja dołączyła do normanów

Konstatnty bodin lider rebelii wspomógł bizancjum ale wymiękł podczas bitwy o dyraachium

Aleksy poprosił kumanów o pomoc przeciwko pieczygom.

W alexiadzie jest opisana masakra pięczygów

Kumani wbili się do imperium, zajeli adrianopolo ich liderem był domienamy syn romana IV Usunięto pretendenta w mądry sposób i kumani się robiegli

turtur

Zdobył konstantynopol

córka roberta guiscarda miała wyjśc za konstatyna dukasa

Bizancjum przegrywa

aleksy łączy się z wenecjanami, przegrywa dalej.

Miał za wrogów pieczyngów, paulicjanie,

Malih-szah - miał jakieś propozycje dla aleksego

Bitaw 91 lebunion - przeciwko pieczyngom wykorzystał kumanów.

dawnie podkreślano przeludnienie i nastroje milenilne. To co się dzieje za papieża aleksandra w hiszpanii

Krucjata była dla aleksego darem niebios.

zabrał złoto z kościoła bo nie miał pieniędzy

Wybił sporo ludzi żeby miasto się nie buntowało.

Bycie senatorem oznaczało przywileje. Aleksy uznał że kto się zajmuje handlem nie może korzystać ze wszystkich przywileji senatorskich.

Potepiiono jana Italosa, Aleksy odnowił zestawienie wszystkich herezji. Był obrońcą ortodoksji. Rozprawa z bogomiłami. Aleksy wezwał aleksego przywódcte bogumiłów a za kotarą siedzieli protokolanci. Wykorzystywał słabości mikołaja gramatyka. Po tym jak turcy zajeli azje mniejszą to dużo ludzi uciekało do konstatynopola i przeżyli szok bo przy patriasze nie mieli nic do powiedzenia, bo najwięcej miał do powiedzenia sztab patriarchy. Metropolici ci stracili majątki. Aleksy poszedł na ustępstwa wobec metropolitów. Cart a pilosi - dodatek, ktoś został abp kapadocji a w dodatku dostawał coś w cesarstwie.

Pronoria - pozbycie się wszystkich majątków państwowych - później to było niż piszę ostrogorski

Haristikaria - Wszystkie instytucje kościelne które mają nadmiar ziemi przekazują w zarząd ziemie.

Odbudował flotę cesarską - utworzył urząd megadoksa

Wprowadził urząd sebastos (to to samo co august)

Aleksy komen sprywatyzował ideologię cesarską - dawał urzedy krewnym

Jan komnen wybrał na następce młodszego syna.

Manuel działał w czasach barbarosy.

Nie zapominał o rusi

złoty okres współpracy z jerozolimą i wyprawa na egipt.

1176 - myriokefalon - po niej pękło coś w manuelu - od tego momentu był człowiekiem z ograniczonym zapałem.

Manuel rozpowszechniał kutlurę zacbodu w konstatynopolu.

wystąpił przeciwko wenecjanom.

Andronik komnen - kuzyn maunela

Do władzy doszła dynastia angelosów.

Przybyło sobie dwóch takich.

1195 - obalenie izaaka przez aleksego angelosa

Obiecali krzyżowcom niesamowite rzeczy, ruszają na miasto i je zdobywają.